

Παλιά Χριστούγεννα στη Μεσσηνία (2ο μέρος)

Το ήξερες ότι... υπάρχουν Χριστουγεννιάτικα έθιμα στη Μεσσηνία;

Δεκέμβριος... ο μήνας των εορτών, στη Μεσσηνία όπως και σε ολόκληρη την Ελλάδα αναβιώνουν ήθη και έθιμα που αφορούν τα Χριστούγεννα και την πρωτοχρονιά.

Αρκετά από αυτά τηρούνται μέσα στους αιώνες σε πολλές περιοχές και χωριά του τόπου μας, κάποια από αυτά είναι γνωστά και άλλα λιγότερο διαδεδομένα, όλα όμως γίνονται με πολύ χαρά και ενθουσιασμό!

Εμείς ψάξαμε και βρήκαμε 5 έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς που τηρούνται μέσα στους αιώνες στη Μεσσηνία και σας τα παρουσιάζουμε παρακάτω:

1. Το Χριστόψωμο

Το Χριστόψωμο είναι το ψωμί που φτιάχνουν οι γυναίκες προς τιμήν του Χριστού με ιδιαίτερη φροντίδα και υπομονή, τις παραμονές των Χριστουγέννων. Στο παρελθόν το ζύμωμα των Χριστόψωμων γινόταν με αγνά υλικά και οι νοικοκυρές τα έψηναν στους παραδοσιακούς ξυλόφουρνους.

2. Τα Κάλαντα των Χριστουγέννων

Τα κάλαντα ίσως είναι ένα από τα λίγα έθιμα που διατηρούνται αναλλοίωτα ακόμα και σήμερα σε πολλές περιοχές της χώρας. Είναι συνδεδεμένα, κυρίως, με τις μεγάλες γιορτές του Δωδεκαημέρου. Από νωρίς το πρωί της παραμονής των

Χριστουγέννων μικρά παιδιά βγαίνουν στους δρόμους και χτυπούν τις πόρτες των σπιτιών ρωτώντας: «Να τα πούμε;» και αν η απάντηση είναι θετική τότε τραγουδούν τα κάλαντα για μερικά λεπτά τελειώνοντας με την ευχή «και του χρόνου!». Ο νοικοκύρης τότε, τους ανταμείβει με κάποιο χρηματικό ποσό, ενώ παλιότερα προσέφερε μελομακάρονα ή κουραμπιέδες.

Στη συνέχεια ακολουθούν τα Κάλαντα των Χριστουγέννων στη Μεσσηνία:

*«Χριστούγεννα, Πρωτούγεννα, πρώτη γιορτή του χρόνου,
για εβγάτε, δέστε, μάθετε, πως ο Χριστός γεννιέται,
γεννιέται κι αναθρέφεται στο μέλι και στο γάλα,*

*το μέλι τρών' οι άρχοντες, το γάλα οι αφεντάδες
και το μελισσοχόρταρο το λούζουντ' οι κυράδες. Κυρά ψιλή,
κυρά λιγνή, κυρά γαϊτανοφρύδα, κυρά μ' όταν στολίζεσαι να
πας στην εκκλησιά σου,*

*βάζεις τον ήλιο πρόσωπο και το φεγγάρι αγκάλι
και τον καθάριο αυγερινό τον βάζεις δαχτυλίδι. Εμείς εδώ δεν
ήρθαμε να φάμε και να πιούμε, μόνο σας αγαπούσαμε κι ήρθαμε
να σας δούμε·*

*εδώ που τραγουδήσαμε πέτρα να μη ραγίσει
κι ο νοικοκύρης του σπιτιού πολλούς χρόνους να ζήση. Δώστε
μας και τον κόκορα, δώστε μας και την κότα,
δώστε μας και πέντ', έξ' αυγά, να πάμε σ' άλλη πόρτα.»*

3. Καλικάντζαροι

Άλλο ένα από τα παραδοσιακά έθιμα των Χριστουγέννων στη Μεσσηνία είναι οι Καλικάντζαροι, γνωστοί ως μαλλιαρά πλάσματα που τρυπώνουν στα σπίτια τις νύχτες, κλέβουν τα φαγητά που βρίσκουν και πειράζουν τους ανθρώπους ανακατεύοντας τα σπίτια τους, διότι είναι άτακτοι και τους αρέσουν τα παιχνίδια. Σύμφωνα με την παράδοση, ανεβαίνουν στη γη την παραμονή των Χριστουγέννων και φεύγουν την ημέρα των Θεοφανίων, όταν γίνεται ο αγιασμός των υδάτων.

4. Το σπάσιμο του ροδιού

Το πρωί της Πρωτοχρονιάς ο νοικοκύρης του σπιτιού πηγαίνει στην εκκλησία κρατώντας το ρόδι του για να το “λειτουργήσει”. Κατά την επιστροφή από την εκκλησία ο νοικοκύρης μπαίνει πρώτος στο σπίτι με το ρόδι στο χέρι και αφού το σπάσει, ρίχνοντάς το κάτω, κάνει ευχές για υγεία και ευτυχία για το νέο έτος.

5. Το πάτημα της πέτρας

Επίσης, το πρωί της Πρωτοχρονιάς, όταν τα μέλη της οικογένειας βγαίνουν από το σπίτι, πατούν πάνω σε μία μεγάλη πέτρα, την οποία έχει τοποθετήσει στο κατώφλι η νοικοκυρά από την παραμονή.

Μπορείτε να μας προτείνετε και άλλα έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς στη Μεσσηνία;

ΠΗΓΗ: www.kalamatain.gr